

Otru Día de les Lletres. Hailu que yá perdió la cuenta de cuántos años llevamos manifestándonos, saliendo a la cai a esixir un **derechu fundamental** de la persona: **la posibilidá ilegal d'usar la llingua propia en cualquier situación de la vida**. Los demócrates de verdá diben plasmar si supieren que n'Asturies, con décadas yá de gobiernos democráticos, tovía **ye ilegal usar otra llingua que nun seya'l castellanu**. ¡Y fálennos d'imposición a nós, que somos los que la sufrimos! ¡Guapa manera de da-y la vuelta a una culpa que nun ye más que de los que nos nieguen derechos!

Llega'l Día de les Lletres y consejeros y directores xenerales asoleyen los grandes llogros en política llingüística y faen declaraciones rotundes. La Xunta pola Defensa de la Llingua Asturiana enxamás va criticar los avances qu'haya na promoción del asturianu: bien ta que s'oficialice la nuesa toponimia, qu'aumenten los presupuestos pal nuesu idioma..., pero lo que nun vamos almitir ye **que se mienta** y se quiera embabucar a la xente. Y ye que dellos responsables de la Federación Socialista Asturiana y del Partíu Popular vuelven col cantar de qu'ellos tán pola promoción, pola protección, pola voluntariedá y non pola oficialidá y la imposición. Yera pa rise pola floxedá de razonamientos tan ruinos... si nun supiéremos que la mentira milenta veces repetida acaba caltrizando na opinión pública. A eso tán xugando.

Queremos dicilo alto y claro, otra vez más: promoción y oficialidá, voluntariedá y oficialidá nun son conceptos escluyentes. **La oficialidá nun ye imposición**. Imposición ye la situación que sufrimos agora onde namás el castellanu ye ilegal. La oficialidá ye dalgo tan cenciello como que se reconozan los derechos llingüísticos a tolos asturianos y asturianes, **falen la llingua que falen**. ¿Cómo-yos costará tanto entendelo? ¿Será que la so idea de democracia nun ye más qu'un barniz qu'echen según la so comenencia?

Hai otra mentira más nesi tipu de declaraciones. Y ye que la promoción ensin más, ensin una marcación ilegal d'oficialidá lleva a la desaparición progresiva de la llingua minorizada. Ehí tán los estudios sociolóxicos pa demostralo, pero tamién la nuesa esperiencia diaria. ¿Qué llingua fala la mocedá d'Asturies depués de tantos años y de tantos gobiernos asturianos partidarios de la famosa «promoción»? ¿Cómo quieren qu'una llingua gane falantes y prestixu **si ye ilegal usala**?

El problema ye que los amantes de la promoción y de la llibertá —pero que se nieguen a conceder la oficialidá— nun ye que tean confundíos y nun se dean cuenta: **ye que lo dicen a sabiendes**. Y dicen coses como que l'asturianu yá lo pue usar quien quiera, qu'hai oficialidá *de facto*... Claro, deben dicilo poles munches asociaciones que nun puen llegalizase presentando la documentación n'asturianu, o poles tesis doctorales refugaes por tramitase n'asturianu, o polos muchos escolinos que nun puen estudiar asturianu nos sos centros, o polos estudiosos que nun puen presentar una ponencia n'asturianu nun congresu entamáu por una institución oficial que se llama —nun vos rir— Institutu d'Estudios Asturianos. Esa ye la realidá de la promoción a cencielles: **indefensión ilegal, marxinación, represión**.

Tamos nun momentu políticu importante pal futuru del asturianu y del gallego-asturianu. En tol Estáu español tán reformándose los sos estatutos y n'Asturies tamos tamién nesi procesu. Ye la ocasión pa incluyir la oficialidá y por eso cientu cincuenta entidaes asturianas tamos trabayando por esparder esi mensaxe per Asturies nel Conceyu Abiertu pola Oficialidá. Son munches les declaraciones que se tán faciendo sobre les postures de cada partíu, pero tamos enfotaos en qu'Asturies **nun pue ser diferente nin menos que naide**. A la fin, el bon xaciu, la sensatez, l'altura de mires tien que s'imponer nos cabezaleros de la FSA y el PP perriba de les zunes personales y el provincianismu. Tienen que se poner a l'altura de la sociedá asturiana que, mayoritariamente, nun tien esos mieos y esos prexucios que tienen dellos políticos.

Sicasí, refórmese l'estatutu d'equí a dos meses o d'equí a dos años, con pactu ente los partíos mayoritarios o ensin él, fagan lo que fagan, **un estatutu ensin oficialidá diba ser un fraude, una burla**. Dirán lo que quieran, lo que yá tán diciendo: que nun hai demanda, que la xente nun lo quier, pero ellos saben que la oficialidá **ye l'únicu tema social y cultural que se vien reivindicando en tolos debates estatutarios y ye'l que vien movilizando nestes décades a más xente y a más entidaes y asociaciones**. ¿Cuánta demanda social hai pa la montonera de lleis que s'aprobaron na Xunta Xeneral? ¿Midió daquién la demanda de caúna d'elles? ¿Cuntaron a la xente que se manifestaba? Non. Nun son más que sides pa nun s'encarar cola realidá: **qu'hai un sector mui importante de la sociedá que reclamamos daqué que ye de xusticia y que ye una vergüenza que partíos que se dicen democráticos entá nun garantizaren esi derechu**.

Pero que-yos quede bien claro: la nuesa llingua nun va desaparecer por decretu o por un estatutu que nun recueya la oficialidá. Y el movimientu de reivindicación tampoco. Equí tamos y equí vamos seguir tando pa llograr la oficialidá. **Nun nos val otra cosa**. Somos mui necios y amás tenemos tola razón y tol derechu. ¡L'asturianu, llingua oficial, yá!